

Sygn. akt VIII U 476/20

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 4 lutego 2021 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący	sędzia Teresa Kalinka
Protokolant	Ewa Grychtoł

po rozpoznaniu w dniu 4 lutego 2021 r. w Gliwicach

sprawy J. M. (M.)

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o ustalenie kapitału początkowego, o wysokość emerytury

na skutek odwołania J. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 2 marca 2020 r. **nr** (...) -2019

z dnia 3 marca 2020 r. **nr** (...)

1. zmienia decyzję z dnia 2 marca 2020 roku w ten sposób, że do ustalenia podstawy wymiaru kapitału początkowego przyjmuje za rok 1988 wynagrodzenie w wysokości 753.238 zł (siedemset pięćdziesiąt trzy tysiące dwieście trzydzieści osiem złotych);

2. zmienia decyzję z dnia 3 marca 2020 roku w ten sposób, że do ustalenia wysokości emerytury przyjmuje kwotę zwaloryzowanego kapitału początkowego po ustaleniu jego wysokości zgodnie z punktem pierwszym wyroku.

(-) sędzia Teresa Kalinka

Sygn. akt VIII U 476/20

UZASADNIENIE

Decyzją z 2 marca 2020r. organ rentowy Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. ponownie ustalił wartość kapitału początkowego ubezpieczonego J. M. na dzień 1 stycznia 1999r.

Decyzją z 3 marca 2020r. organ rentowy przeliczył emeryturę ubezpieczonego od 1 lutego 2020r. z uwzględnieniem przeliczonego kapitału początkowego.

Ubezpieczony w odwołaniu, po jego sprecyzowaniu na rozprawie 4 lutego 2021r., domagał się jej zmiany w zakresie zarobku z 1988r., przyjęcia zarobków pracownika porównawczego za okres pracy w ramach kontraktu na W..

Organ rentowy w odpowiedzi na odwołanie wniósł o jego oddalenie podtrzymując stanowisko zawarte w decyzjach zaskarżonych. Odnośnie 1988r. organ rentowy wskazał, że zarobki nie zostały uwzględnione do ponownego przeliczenia kapitału początkowego, z uwagi na brak możliwości odczytania składników.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny.

Decyzją z 23 grudnia 2019r. organ rentowy przyznał ubezpieczonemu J. M. emeryturę od 1 listopada 2019r., to jest miesiąca zgłoszenia wniosku.

Podstawę obliczenia emerytury stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem ich waloryzacji, zewidencjonowanych na koncie do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego oraz kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji. Emerytura stanowi równowartość kwoty będącej wynikiem podzielenia podstawy obliczenia emerytury przez średnie dalsze trwanie życia, dla osób w wieku równym wiekowi przejścia na emeryturę:

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 74615,62 zł,
- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 524506,32 zł,
- kwota środków zewidencjonowanych na subkoncie, z uwzględnieniem ich waloryzacji wynosi 39329,47 zł,
- średnie dalsze trwanie życia wynosi 212,90 m-cy,
- wyliczona kwota emerytury wynosi 2998,83 zł.

Organ rentowy wskazał, że ze względu na brak wynagrodzenia między innymi za okres od 29 czerwca 1988r. do 10 grudnia 1988r. przyjęto wynagrodzenia minimalne.

Ubezpieczony 5 lutego 2020r. wystąpił z wnioskiem o ponowne przeliczenie kapitału początkowego i emerytury za lata 1988 i 1989 przedkładając kartoteki zarobkowe od czerwca do grudnia 1988r. i od maja do listopada 1989r. W. S. jako zarobki zastępcze sporządzone na podstawie akt osobowych z Przedsiębiorstwa Państwowego (...) z G..

W rozpoznaniu tego wniosku organ rentowy decyzją zaskarżoną z 2 marca 2020r. ponownie ustalił kapitał początkowy na dzień 1 stycznia 1999r.

Do obliczenia podstawy wymiaru kapitału początkowego oraz obliczenia wskaźnika wysokości tej podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenie społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, to jest 1 stycznia 1980r. do 31 grudnia 1989r. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego wyniósł 98,72%.

Organ rentowy przyjął okresy składkowe w wymiarze 23 lat, 8 miesięcy i 14 dni oraz okresy nieskładkowe w wymiarze 2 miesięcy i 14 dni.

Kapitał początkowy ustalony na dzień 1 stycznia 1999r. wyniósł 123 289,10.

Za 1988r. organ rentowy uwzględnił łączne wynagrodzenie w wysokości 385 954 zł obejmujące wynagrodzenie wynikające z karty zarobkowej: za styczeń –

51 502 zł, za luty – 59 062 zł, za marzec – 53 004 zł, za kwiecień – 44 308 zł, za maj – 56 556 zł, za czerwiec - 55 827 zł, również za lipiec 17 095 zł oraz za okres od 29 czerwca 1988r. do 10 grudnia 1988r. wynagrodzenie minimalne w wysokości 48 600 zł.

Następnie kolejną decyzją zaskarżoną z 3 marca 2020r. organ rentowy przeliczył emeryturę od 1 lutego 2020r. z uwzględnieniem przeliczonego kapitału początkowego:

- kwota składek zewidencjonowanych na koncie z uwzględnieniem waloryzacji wynosi 113954,09 zł,

- kwota zwaloryzowanego kapitału początkowego wynosi 541478,55 zł,

- średnie dalsze trwanie życia wynosi 212,90 m-cy,

- wyliczona kwota emerytury wynosi 3078,55 zł.

Ubezpieczony w okresie od 16 września 1985r. do 30 kwietnia 1993r. był zatrudniony w pełnym wymiarze czasu pracy w Przedsiębiorstwie Państwowym (...) w G. jako monter rozruchu ds. kotłowych.

Podczas tego zatrudnienia ubezpieczony był delegowany do pracy za granicę - w okresie 29 czerwca 1988r. do 10 grudnia 1988r. przebywał na kontrakcie na W..

Z kartotek zarobkowych wynika, że stawki zaszeregowania ubezpieczonego wyniosły: od 1 maja 1987r. – 100 zł, , od 1 kwietnia 1988r. – 145 zł.

Ubezpieczony w Przedsiębiorstwie (...) od początku zatrudnienia wykonywał taką samą pracę. Zajmował się pracami remontowo – montażowymi kotłów do spalania węgla – głównie na terenie elektrowni, ciepłowni lub elektrociepłowni. Pracował w tym czasie z W. O. w tej samej brygadzie i wykonywał taką samą pracę. Podobnie pracował tam z W. S., który również wykonywał taką samą pracę. Po powrocie z kontraktu ubezpieczony wrócił do pracy i dalej pracował z ww. pracownikami.

W. S. w Przedsiębiorstwie Państwowym (...)

był zatrudniony od 1 kwietnia 1979r. do 18 kwietnia 1993r. Z jego akt osobowych wynika, że był zatrudniony na stanowisku montera, a stawki zaszeregowania wynosiły od stycznia do marca 1988r. – 104 zł, od kwietnia do sierpnia 1988r. – 149 zł i od września do grudnia 1988r. – 165 zł, z tym, że od sierpnia 1988r. do końca roku przebywał na zwolnieniu lekarskim i otrzymywał zasiłek w wysokości 70%.

W. O. był zatrudniony w Przedsiębiorstwie (...)

od 2 października 1985r. do 22 maja 1991r. w pełnym wymiarze czasu pracy na stanowisku montera kotła i urządzeń pomocniczych. Stawki zaszeregowania wynosiły od stycznia 1988r. – 100 zł, a od kwietnia 1988r. – 135 zł i od września 1988r. – 154 zł.

Z kart zarobkowych W. O. wynika, że wynagrodzenie w 1988r. wyniosło: w lipcu – 68 442 zł, w sierpniu – 59 860 zł, we wrześniu – 57 969 zł,

w październiku – 82 354 zł, w listopadzie – 55 461 zł, w grudniu 60 893 zł. Łącznie za ten okres W. O. uzyskał wynagrodzenie w kwocie 384 979 zł.

Powyższe Sąd ustalił na podstawie akt emerytalnych i kapitałowych J. M.

i W. S., akt osobowych ubezpieczonego i W. S. a także W. O., zeznań ubezpieczonego (protokół elektroniczny z rozprawy z 4 lutego 2021r. czas 00:05:52 – 00:11:02).

Sąd dał wiarę zeznaniom słuchanego w sprawie ubezpieczonego, gdyż były one rzeczowe, logiczne, przekonujące, korespondujące ze zgromadzoną w sprawie dokumentacją.

Sąd zważył, co następuje:

Odwołanie J. M. zasługuje na uwzględnienie.

W rozpoznawanej sprawie kwestia sporna dotyczyła przyjęcia do wyliczenia kapitału początkowego i następnie emerytury zarobków ubezpieczonego za 1988r. wyliczonych w oparciu o zarobki pracowników porównawczych, za okres pracy ubezpieczonego za granicą na kontrakcie na W..

Zgodnie z art.174 ust.3 ustawy z 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tj. Dz.U. z 2020r., poz.53 ze zm.) podstawę wymiaru kapitału początkowego ustala się na zasadach określonych w art.15, 16, 17 ust.1 i 3 oraz art.18, z tym, że okres kolejnych 10 lat kalendarzowych ustala się z okresu przed dniem 1 stycznia 1999r.

Zgodnie z art.25 ust.1 ustawy emerytalnej podstawę obliczenia emerytury, o której mowa w art.24, stanowi kwota składek na ubezpieczenie emerytalne, z uwzględnieniem waloryzacji składek zewidencjonowanych na koncie ubezpieczonego do końca miesiąca poprzedzającego miesiąc, od którego przysługuje wypłata emerytury, zwaloryzowanego kapitału początkowego określonego w art.173-175 oraz kwot środków zewidencjonowanych na subkoncie, o którym mowa w art.40 ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych, z zastrzeżeniem ust.1a i 1b oraz art.185.

W sprawie zastosowanie znajduje przepis §10 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985r. w sprawie szczegółowych zasad ustalania podstawy wymiaru emerytur i rent (t.j. Dz. U. z 1989r. Nr 11, poz. 63, z późn. zm.). Zgodnie z powołanym przepisem jeżeli w okresie, z którego wynagrodzenie przyjmuje się do ustalenia podstawy wymiaru, pracownik był zatrudniony za granicą, do ustalenia podstawy wymiaru przyjmuje się za okresy tego zatrudnienia:

- 1) kwoty, od których za te okresy opłacono składkę na ubezpieczenie społeczne w kraju, albo
- 2) jeżeli okres zatrudnienia za granicą przypada przed dniem 1 stycznia 1991 r. - kwoty wynagrodzenia przysługującego w tych okresach pracownikowi zatrudnionemu w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, w jakim pracownik był zatrudniony przed wyjazdem za granicę.

Sąd Najwyższy w wyroku z 4 marca 2010r., sygn. akt II UK 306/09 wskazał, że podstawę wymiaru emerytury pracownika skierowanego do pracy za granicą przed 1 stycznia 1991 r. stanowi wynagrodzenie zastępcze, o którym mowa w § 10 pkt 2 rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 1 kwietnia 1985r.

Z materiału dowodowego sprawy wynika, że ubezpieczony od 29 czerwca 1988r. do grudnia 1988r. w ramach zatrudnienia w Przedsiębiorstwie (...) został oddelegowany do pracy za granicą. Za ten okres organ rentowy do wyliczenia wskaźnika wysokości kapitału początkowego przyjął obowiązujące w tym czasie wynagrodzenia minimalne 48 600 zł. Natomiast za okres wcześniejszy wynagrodzenia wynikające z przedłożonych w organie rentowym kart wynagrodzeń. Z cytowanych wcześniej uregulowań prawnych wynika, że za okres pracy ubezpieczonego za granicą można przyjąć kwoty wynagrodzeń pracownika porównawczego, czyli pracownika zatrudnionego w kraju w takim samym lub podobnym charakterze, co ubezpieczony. Kierując się tą zasadą Sąd stwierdził, że za okres pracy ubezpieczonego na kontrakcie można przyjąć wynagrodzenia pracownika – świadka W. O. – w wysokości 384 979 zł, gdy zajmował on analogiczne stanowisko co ubezpieczony, był zatrudniony

w Przedsiębiorstwie tak samo długo jak ubezpieczony. Sąd miał też na uwadze, że świadek ten miał nieco niższą stawkę niż odwołujący. Sąd nie wziął pod uwagę wynagrodzeń drugiego świadka W. S., gdy od sierpnia 1988r. do końca 1988r., a więc

w okresie objętym sporem, przebywał on na zwolnieniu lekarskim. W takiej sytuacji Sąd stwierdził, że bardziej miarodajne dla określenia zarobków ubezpieczonego będą wynagrodzenia W. O..

Ostateczną wysokość zarobków ubezpieczonego za 1988r. Sąd ustalił w następujący sposób:

- od przyjętej przez organ rentowy kwoty wynagrodzeń za 1988r. – 385 954 zł odjął wynagrodzenie za lipiec 1988r. – 17 095 zł oraz kwotę 48 600 zł, czyli przyjęte przez ZUS wynagrodzenia w kwocie minimalnej za okres pracy na kontrakcie, co dało kwotę 320 259 zł (za okres od stycznia do czerwca 1988r.),

- do kwoty 320 259 zł dodał wynagrodzenia pracownika porównawczego W. O. uzyskane przez niego w okresie od lipca do grudnia 1988r. w kwocie 384 979 zł, co dało łączną kwotę 705 238 zł.

Reasumując, organ rentowy powinien ponownie obliczyć wartość kapitału początkowego z uwzględnieniem do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego za 1988r. wynagrodzenia ubezpieczonego w wysokości 705 238 zł. Następnie obliczyć emeryturę ubezpieczonego przy przyjęciu tak wyliczonego i zwaloryzowanego kapitału początkowego.

W rezultacie Sąd na podstawie art. 477¹⁴ § 2 k.p.c. zmienił zaskarżone decyzje orzekając jak w sentencji.

(-) sędzia Teresa Kalinka